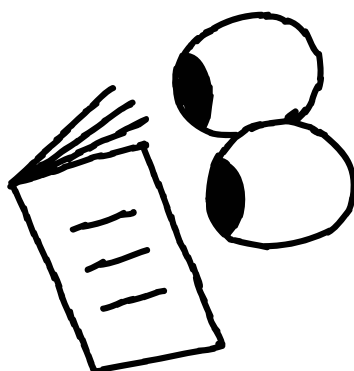

Kaip su vaiku kalbėtis parodos temomis? Atmintinė suaugusiesiems

Jausti nepatogumą dėl lytiškumo temų, kai šalia vaikai – natūralu. Juk daugelis mūsų užaugome aplinkoje, kur šių temų bemaž nebuvo arba dėl jų buvo net gėdinama, tačiau žmogaus lytiškumas yra gyvenimo dalis. Galimybė apie lytiškumą sužinoti ir pasikalbėti saugioje aplinkoje, kur priimami ir nepatogūs klausimai, ir skirtingi jausmai, suteikia galimybę formuoti(s) etišką, sąmoningą ir atvirą refleksijai asmens santykį su šia sritimi.

Tam, kad pokalbis apie lytiškumą su vaiku būtų jaukesnis ir paprastesnis, dalinamės keletu punktų, kurie gali padėti:

1. Jausmų priėmimas.

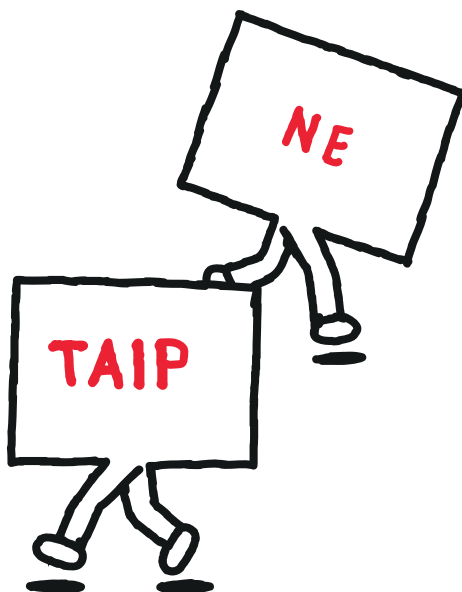
Jeigu prie šios temos nėra priprasta, lytiškumas gali kelti pačias prieštaringiausias emocijas: nuo juoko iki atmetimo. Visas reakcijas verta priimti kaip galimas ir atliepti fraze „tau juokinga“, „tau nemalonu“ ir pan. Nesistenkime ištaisyti reakcijos, o paprasčiausiai ją atspindėkime.

2. Pagarbos išlaikymas.

Nors mūsų emocijos gali būti pačios įvairiausios, turime stengtis išlaikyti pagarbą su vieta, kurioje esame ir asmenimis, kurie mus supa. Venkime replikų ir komentavimo, kurie galėtų būti įžeidūs kitiems.

3. Žodynas

Pasinaudokime progą ir jaukinimės tikslų ir etišką žodyną, skirtą privačioms kūno vietoms pavadinti. Nors kiekviena šeima dažniausiai turi sau priimtina slengą, tačiau tikslūs kūno dalių pavadinimai (penis arba varpa, vulva (išoriniai moters lytiniai organai), makštis arba vagina (vidiniai moters lytiniai organai), sėklidės, krūtys, užpakalis ar sėdmenys) gali padėti normalizuoti šią temą ir padėti tvirčiau jaustis tose gyvenimo situacijose, kuomet tenka prabilti apie tai garsiai.

4. Atsakymų strategijos.

Jeigu vaikas klausia, o mes nežinome, kaip atsakyti, galima paklausti: o ką tu manai? kaip tau atrodo? Tokiu būdu galime išsiaiškinti, ką vaikas žino apie šią temą, taip pat galime laimėti šiek tiek laiko savo mintims nurimti. Jeigu vis tiek nesugalvojame, ką atsakyti – galima pasakyti, kad reikia pagalvoti ir atsakymą pasakysime kitą dieną. Tik prisiminkime savo pažadą!

5. Įsijautimas į vaiko kailį.

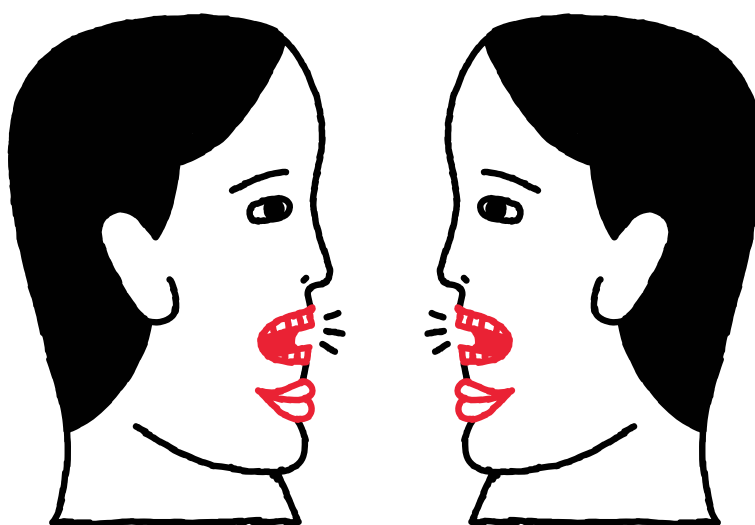
Kaip situacija atrodo iš jauno žmogaus perspektyvos? Ko jis ar ji bando paklausti? Kokį klausimą sprendžia? Kaip jam ar jai skamba mūsų atsakymas? Į pokalbį pabandykime pažiūrėti per vaiko, o ne savo „akinius“. Galbūt lytiškumas, jo temos ir žodynas pasirodys kur kas paprastesnis negu mums iš pradžių atrodė.

6. Teisė nežinoti.

Ne tik lytiškumo, bet ir kitose srityse kartais galime neturėti, ką jauniems žmonėms atsakyti. Svarbu tai prisiminti ir būti atlaidiems sau, kuomet sutrinkame.

7. Teisė nežinoti.

Su jaunais žmonėmis, nepaisant jų amžiaus, apie lytiškumo temą bemaž niekas nesikalba, tačiau tai nereiškia, kad šiems nekyla klausimų. Iš kur atsiranda vaikai? Kas yra seksas? Kas yra gėjai? - neretas darželio amžiaus vaikas jau to klausia, tačiau dažnai - ne suaugusiųjų, nes žino, jog jiems šie klausimai nepatinka. Vis dėlto suaugęs asmuo, kalbėdamas vaiko amžiui pritaikyta kalba, gali padėti dar ankstyvoje vaikystėje įgyti ir etišką sampratą apie skirtingas lytiškumo temas. Jauni žmonės domisi lytiškumu, bando jį suprasti, o galimybę ramiai apie jį kalbėtis ir su suaugusiais labai vertina.

8. Nevienareikšmiškumas.

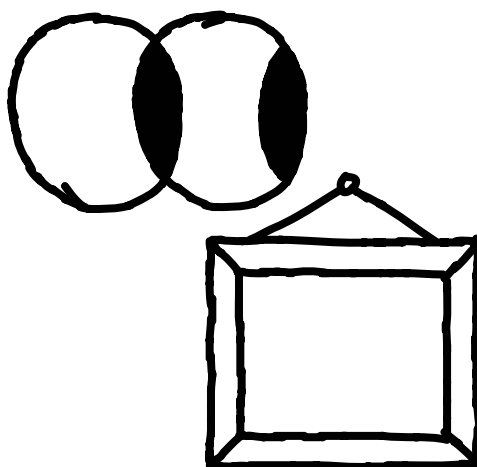
Dalis lytiškosios plotmės temų - kompleksiškos, neturinčios vieno teisingo atsakymo ar požiūrio. Dėl to galima ir čia paklausti: o ką tu manai? Tinkama yra pripažinti, kad atsakymo nesugalvojame. Tuomet susikuria puiki proga pabūti atvirame pokalbyje su jaunu žmogumi ir mokytis, kad kai kurie klausimai neturi vienareikšmiško atsakymo.

9. Ar nesutraumuosiu?

Šis klausimas gana dažnas svarstant, ar informacija apie lytiškumą yra tinkama jauniems žmonėms. Vis dėlto srities ekspertai:ės atkreipia dėmesį, kad ne informacija apie lytiškumą jauniems žmonėms yra pavojinga, o jos trūkumas. Lytiškumo temų pažinimas su suaugusiais, kurie gilinasi į vaiko pažintinius ir emocinius poreikius, tolina šią temą nuo traumuojančios ir priartina prie saugumo, sąmoningumo bei pagarbos sau ir kitiems.

10. Bet juk mažiems ir dideliems pasakojame ne tuos pačius dalykus?

Žinoma, kad ne! Skirtingo amžiaus žmonės sprendžia skirtingus klausimus. Tad kaip suprasti, kada maži dar iš tikro per maži? Sustokime kuriam laikui ir pabandykime pagalvoti, kas konkrečiai nutiks vaikui, jeigu gaus tam tikrą informaciją ar sudalyvaus tam tikrame pokalbyje? Klausime savęs: ar **vaikas** negali priimti šios informacijos, ar visgi **aš** negaliu jos pasakyti? Prisiminkime, kad pokalbis su vaiku gali būti ir mūsų rankose: mums patogiu tempu, mums priimtiniu temų gyliu ir su mums svarbiomis vertybėmis bei nuostatomis.

11. Menas!

Būtent jame kūnas nėra tik kūnas, o lytiškumas nėra tik lytiškumas. Matykime ir svarstykime reikšmes, esančias už fiziologijos. Tad sėkmingų paieškų!

Ši atmintinė - ribota, o lytiškumo temos - plačios, kupinos niuansų ir, kaip jau minėta, nevienareikšmiškos. Tad išlipkime iš šios atmintinės ribų ir perkeltume pokalbį apie kilusius klausimus į savo asmeninį ratą. Išplėskime diskusiją ne tik su jaunais žmonėmis, tačiau ir tarp suaugusiųjų!